

วินัยทางการเงิน...เส้นทางเดินของครูสู่การไร้หนี้สิน: กรณีศึกษาข้าราชการครู โรงเรียนบ้านหมอพัฒนานุกูล*

FINANCIAL DISCIPLINE...THE PATH TO BE DEBT-FREE TEACHER: A CASE STUDY
OF CIVIL SERVANT TEACHER IN BANMOH PATTHANANUKUL SCHOOL

ฉัตรสุดา เทพวิมลเพชรกุล, สุชาดา นันทะไชย

Chatsuda Theppvimolpethkul, Suchada Nanthachai

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasetsart University

Corresponding Author E-mail: Chatsuda.th@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินครู 2. ศึกษาวิธีการที่ครูใช้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้เป็นข้าราชการครูโรงเรียนบ้านหมอพัฒนานุกูลที่เป็นหนี้ จำนวน 15 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ความหลากหลาย ผู้วิจัยใช้การแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยหลักประชากรศาสตร์คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจง ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างในการสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการถอดความในการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นได้ทำการสร้างกรอบประเด็นสำคัญ เพื่อนำไปสร้างข้อสรุปเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า แม้ว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นครูที่มาจากต่างรุ่นกัน แต่ครูโดยส่วนใหญ่ต่างมีเหตุผลส่วนตัวที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ให้ตนเองประสบกับปัญหาหนี้สิน ได้แก่ ด้านความต้องการจำเป็น ด้านค่านิยมทางสังคม และด้านพฤติกรรมส่วนตัว ผู้ให้ข้อมูลใช้แนวทางและวิธีการในการแก้ไขหรือลดปัญหาหนี้สิน ซึ่งสามารถปรับใช้กับครูที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน คือ การมีวินัยทางการเงิน และการบริหารจัดการสินทรัพย์และหนี้สิน และการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพัฒนาขึ้นมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

คำสำคัญ: วินัยทางการเงิน; ปัญหาหนี้สินครู; วิธีการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the factors that caused teachers' debt problems. 2. To study the methods teachers use to solve debt problems. It is phenomenological qualitative research. The key informants in this study were 15 government teachers at Ban Mo School Pattana Nukul who were in debt to get a variety of information. The researcher used demographic grouping to select specific key informants. Semi-structured In-depth-interviews script were used for in-depth interviewing to collect data. The results of the research were derived from the analysis of data obtained from the interview transcripts. After that, a framework of key points was created. in order to create descriptive conclusions.

The research results were found that even though the informants were teachers from different generations, but most teachers have similar personal reasons for their debt problems, namely needs. Social values and personal behavior Information providers use approaches and methods to solve or reduce debt problems which could be applied to teachers who were in the same situation, namely having financial discipline. and management of assets and liabilities and embracing the philosophy of sufficiency economy that His Majesty King Bhumibol Adulyadej developed as a principle in life.

Keywords: Financial Discipline; Teacher Debt Problems; Ways in Which Teachers Can Resolve Debt Problems

บทนำ

สภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ เป็นโลกที่เรียกว่า โลกแห่งความผันผวน (VUCA World) สาเหตุหลักเกิดจากความต้องการของมนุษย์ที่มักจะสร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนเอง โดยไม่ได้ตระหนักถึงผลกระทบที่ตามมา เมื่อโลกเปลี่ยนไป มนุษย์ที่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ดีเท่านั้นจะอยู่รอด มนุษย์จะมีทัศนคติต่อการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบท และสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่ เช่น มีความต้องการปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม บ้าน และปัจจัยที่ขาดไม่ได้เลย คือ เงิน กล่าวได้ว่า เงินเป็นปัจจัยหลักในยุคนี้ไปแล้ว และเนื่องจากปัจจุบันเศรษฐกิจโลกตกต่ำ น้ำมันราคาแพงขึ้น ราคาทองมีความผันผวน ผู้รับผลกระทบรุนแรงคือคนยากจนหรือผู้มีรายได้น้อย และรวมถึงอัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นแล้วในประเทศไทย หลังจากกระทรวงพาณิชย์ออกมาเปิดเผยข้อมูล ภาวะเงินเฟ้อ ปี 2565 ปรับตัวเพิ่มขึ้นสูงสุดในรอบ 13 ปี นับจากปี พ.ศ. 2551

(ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565) ผลกระทบต่อประชาชนกับภาวะเงินเฟ้อ ที่พบมากที่สุด คือ รายจ่ายหรือภาระค่าครองชีพสูงขึ้น นำมาสู่หนี้ครัวเรือน ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2565 รายงานว่า หนี้ครัวเรือนไตรมาส 1 ปี ขยายตัวร้อยละ 3.6 ชะลอลงร้อยละ 3.8 ในไตรมาสก่อน หรือมีสัดส่วนร้อยละ 89.2 ต่อ GDP สะท้อนปัญหาการขาดสภาพคล่องครัวเรือน เมื่อประชาชนในประเทศไทยได้รับผลกระทบดังกล่าวนี้ รัฐบาลเป็นส่วนสำคัญที่จะเข้ามาแก้ปัญหาเนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญ ทรัพยากรมนุษย์มาก ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคนในสังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สร้างค่านิยมของไทยตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เป็นคนดี มีสุข ภาวะดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ในศตวรรษที่ 21

การศึกษาจึงเป็นกลไกหลักในการพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ เป็นคนที่เก่ง ดี และมีสุข ตลอดจนการมีสัมมาอาชีพที่สุจริตและมีรายได้เลี้ยงครอบครัว บุคคลที่เป็นแม่พิมพ์เสาหลักของประเทศไทย คือ ครู แต่ปัจจุบันครูมีค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคม เช่น การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยที่ต้องซื้อเพิ่ม คือ การมีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย และที่สำคัญกระแสสังคมบริโภคนิยมส่งผลต่อครูไทยปัจจุบัน การให้คุณค่ากับวัตถุสิ่งของ ความล้าสมัย ความหุรหุรา กระตุ้นให้ครูไทยมีค่าใช้จ่ายที่มากขึ้น ฟุ่มเฟือย สิ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตครูก็ คือ ค่าตอบแทนและสวัสดิการในทางตรงกันข้ามครูไทยได้รับค่าตอบแทนน้อย ประกอบกับค่าครองชีพที่สูง ใช้จ่ายเกินตัว ขาดวินัยทางการเงิน เกิดปัญหาหนี้สินครู กาญจนา บุญส่ง (2563) กล่าวว่า สาเหตุของการเกิดหนี้สินของข้าราชการครูเกิดจากสาเหตุ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการ ด้านค่านิยม และด้านพฤติกรรม ครูควรได้รับการส่งเสริมวินัยทางการเงิน เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงิน และลดค่านิยมลง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่จะต้องการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู และวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูในโรงเรียนบ้านหมอพัฒนานุกูล ผ่านการถอดบทเรียนประสบการณ์ชีวิตการเป็นหนี้ของข้าราชการครูสามารถทำให้ครูหลุดพ้นจากปัญหาหนี้สิน ลดความเครียด มีการวางแผนทางการเงินกลับมามีความสุขกับจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อประเทศชาติต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเรื่อง วินัยทางการเงิน...เส้นทางเดินของครูสู่การไร้หนี้สิน: กรณีศึกษาข้าราชการครู โรงเรียนบ้านหมอพัฒนานุกูล อันจะเป็นแนวทางที่สามารถปรับใช้กับครูที่ตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกันได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินครูโรงเรียนบ้านหมอพัฒนานุกูล
2. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหานี้สินของครูโรงเรียนบ้านหมอพัฒนานุกูล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยต้องการศึกษาสาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้สินครูและวิธีการแก้ไขปัญหานี้สินครู โดยใช้การวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology Research)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านหมอพัฒนานุกูล ปีการศึกษา 2565 จำนวน 58 คน ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากข้าราชการครูโรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนานุกูล” ปีการศึกษา 2565 ที่เป็นหนี้ แบ่งเป็นเจนเนอร์เรชั่น Baby Boomer อายุตั้งแต่ 58-76 ปี 3 คน เจนเนอร์เรชั่น X อายุตั้งแต่ 43-57 ปี 3 คน เจนเนอร์เรชั่น Y อายุตั้งแต่ 25- 42 ปี 7 คน และเจนเนอร์เรชั่น Z อายุตั้งแต่ 24-13 ปี 2 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) แนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นข้อคำถามแบบปลายเปิดโดยเปิดช่องว่างให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ เพื่อให้ได้คำตอบที่ละเอียดตามประสบการณ์การเป็นหนี้สินของครูและวิธีการแก้ไขปัญหานี้สินของครู

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลอย่างเป็นทางการ กำหนดวัน เวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ เตรียมประเด็นแบบเจาะลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลจากความคิดเห็นและทัศนคติ และมุมมองที่ต้องการวิจัย เตรียมเครื่องบันทึกเสียง และอุปกรณ์จัดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ให้เรียบร้อยและพร้อมใช้งาน

4.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ข้าราชการครูตามวันเวลาที่ได้นัดหมายโดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ตามประเด็นในคำถามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง พร้อมทั้งบันทึกเสียงสัมภาษณ์ และทำการจัดบันทึกรายละเอียดของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2565 ถึง วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2566

4.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปเนื้อหา และจัดกลุ่มข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์หาประสบการณ์หนี้สินของครูและวิธีการแก้ไขปัญหานี้สินครู

4.4 หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้ตรงประเด็น แล้วนำข้อมูลดังกล่าวกลับมาให้ ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบอีกครั้งก่อนรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้คำนึงถึงจริยธรรมในการวิจัย คือ เคารพความเป็นส่วนตัว รักษาความลับ ความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย การอธิบายโครงการวิจัยต่อผู้ให้ข้อมูล และผลประโยชน์การแลกเปลี่ยนอย่างเคร่งครัด

โดยผู้วิจัยได้ทำการจดบันทึกรายละเอียดของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและมีคุณภาพ โดยจดบันทึกในประเด็นสำคัญ และบันทึกเสียงสัมภาษณ์ เพื่อนำมาจดบันทึกอย่างละเอียดในภายหลัง ซึ่งเมื่อได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและมีคุณภาพพอสมควรแล้ว ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์เพื่อจำแนกองค์ประกอบของข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน เพื่อกำหนดข้อสรุปชั่วคราว ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนมากขึ้น ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลโดยกลุ่มตัวอย่าง (Member Checking) โดยการให้กลุ่มตัวอย่างอ่านข้อมูลเพื่อตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อสรุป เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้รับรองข้อสรุปว่ามีความถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริง ไม่มีการสรุปหรือตีความที่ผิดพลาดรวมอยู่ด้วย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะกระทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามแนวคิดของ Heideggerian Hermeneutic Phenomenology (1962) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมเมื่อเสร็จสิ้นการเก็บข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงทำความเข้าใจเบื้องต้นกับแนวคิดทัศนคติ ความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลและทำข้อสรุปเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. การศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินครู พบว่า

1.1 ด้านความต้องการจำเป็น

1.1.1 ปัญหาการเดินทาง ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ครูทุกคนมีความต้องการที่จะซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เพื่อความสะดวกในการเดินทาง เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลทุกคนมีความจำเป็นต้องใช้ในการดำเนินชีวิต

1.1.2 ที่อยู่อาศัย ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ครูเจนเนอเรชั่น X และเจนเนอเรชั่น Y มีที่อยู่อาศัยจากการที่ครอบครัวหรือบุพการีสร้างบ้านไว้ให้อยู่แล้ว ไม่ต้องซื้อบ้านหรือที่อยู่อาศัย ไม่ต้องผ่อนชำระค่าบ้านกับธนาคาร แต่บางคนต้องสร้างบ้านจะมีการกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูให้กับครอบครัวหรือบุพการี เป็นอีกหนทางที่จะช่วยเหลือบุพการีและตอบแทนพระคุณของบุพการีให้ดีที่สุด

1.1.3 อาชีพเสริม ผลการสัมภาษณ์ พบว่า การทำอาชีพเสริมเป็นอีกหนทางในการเพิ่มรายได้ ครูส่วนหนึ่งเป็นหนี้เพราะต้องการนำเงินลงทุนไปประกอบอาชีพเสริม

เพราะว่าอาชีพข้าราชการครูเงินเดือนน้อย ทำให้ต้องหารายได้เสริม เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในการดำรงชีวิต

1.1.4 การศึกษาบุตร ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ข้าราชการครู มีการให้ความสำคัญกับสถาบันการศึกษาที่จะให้บุตรของตนเอง และมีความคาดหวังที่จะให้บุตรของตนเองมีการศึกษาตามความต้องการและในระดับที่สูงที่สุด เท่าที่ผู้ปกครองจะทำให้ได้ ทำให้ข้าราชการครู มีการกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู และมีการใช้บริการจากบัตรเครดิต

1.1.5 ค่ารักษาพยาบาล ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในส่วนของการรักษาพยาบาล เมื่อมีอาการเจ็บป่วยจะเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของรัฐ เพราะข้าราชการสามารถเบิกจากกรมบัญชีกลางได้ หากมีอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย จะเข้ารับรักษาสถานพยาบาลของเอกชน ใช้เงินส่วนตัวจ่าย และมีบางท่านซื้อประกันสุขภาพไว้

1.2 ด้านค่านิยม

1.2.1 การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผลการสัมภาษณ์ พบว่า การพัฒนาตนเองด้านวิชาการ เพื่อนำความรู้มาช่วยพัฒนาการเรียนการสอน และทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่ง ครูเจนเนอเรชั่น Y และเจนเนอเรชั่น Z มีความต้องการทำผลงานทางวิชาการ เพื่อให้ได้วิทยฐานะตามเกณฑ์ เพื่อได้เงินเดือน ค่าตอบแทนที่สูงขึ้นและมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยบางท่านเก็บเงินสะสมเพื่อเรียนต่อ แต่ก็มีบางท่านที่ครอบครัวและสถานภาพทางการเงินไม่ได้มีพร้อม หากจะต้องเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นจะต้องมีการกู้เงินมาเพื่อเป็นค่าเล่าเรียน แต่ครูเจนเนอเรชั่น X และ เจนเนอเรชั่น Baby Boomer ได้รับวิทยฐานะที่ตนเองพอใจ ก็จะหยุดทำผลงานทางวิชาการ และไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

1.2.2 ภาษีสังคม ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมเป็นประจำ ผู้ให้ข้อมูล เจนเนอเรชั่น Baby Boomer ส่วนใหญ่คิดว่าไม่เป็นภาระทางการเงิน แต่จะมีครูเจนเนอเรชั่น X ครูเจนเนอเรชั่น Y และเจนเนอเรชั่น Z บางท่านที่คิดว่าเป็นการเพิ่มภาระทางการเงิน เพราะเมื่อไปร่วมงานอย่างน้อยต้องใส่ซอง 500-1,000 บาท บางครั้งต้องยืมครอบครัวมาจ่ายก่อน ทำให้ต้องเลือกกิจกรรมที่จะเข้าร่วม

1.3 ด้านพฤติกรรมส่วนตัว

1.3.1 พฤติกรรมฟุ่มเฟือย ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ครูเจนเนอเรชั่น Y มีความต้องการที่จะซื้อเครื่องมือสื่อสาร โทรศัพท์มือถือ อุปกรณ์ที่ใช้จัดการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นท์ ไอแพด มีการเลือกซื้อตามค่านิยม กระแสสังคม ราคาสูง หูหรรษาเพื่อนำมาใช้จัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีความนิยมทานอาหารนอกบ้าน ส่วนมาก 3 ครั้งต่อสัปดาห์ แต่ครูเจนเนอเรชั่น X ครูเจนเนอเรชั่น Z และครูเจนเนอเรชั่น Baby Boomer ไม่มีความ

ต้องการที่จะซื้อเครื่องมือสื่อการที่ทันสมัย ส่วนในเรื่องการทานอาหารนอกบ้านนิยมทำอาหารทานเอง

1.3.2 การใช้จ่ายเกี่ยวกับบอขายมุข ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ครูเจนเอเรชั่น Y มีการใช้จ่ายเกี่ยวกับบอขายมุข ได้แก่ สลากกินแบ่งรัฐบาล และสุราทำให้เกิดหนี้สิน และนอกจากนี้ยังเพิ่มภาระทางการเงิน แต่ครูเจนเอเรชั่น Baby Boomer เจนเอเรชั่น X และเจนเอเรชั่น Z ไม่มีเข้ายุ่งเกี่ยวกับบอขายมุขทุกชนิดเลย จึงไม่เป็นการเพิ่มภาระทางการเงิน

2. การศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครู พบว่า

2.1 วินัยทางการเงิน การทำรายรับ-รายจ่าย ให้สมดุล ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ครูจำนวน 10 คนไม่มีการจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย มีครูเพียง 5 คนที่จะมีการจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย

2.2 การบริหารจัดการสินทรัพย์

2.2.1 การวางแผนทางการเงินอย่างเป็นระบบ ผลการสัมภาษณ์ พบว่า การวางแผนทางการเงินอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการออมเงิน สะสมเงินเก็บจะต้องมีเงินเก็บอย่างน้อยเดือนละ 2,000 บาท มีการเปิดบัญชีหลายบัญชี เช่น บัญชีเงินฝากประจำ บัญชีออมทรัพย์ บัญชีที่ใช้จ่ายส่วนตัว บัญชีเงินสำรองฉุกเฉิน มีการกำหนดค่าใช้จ่ายแต่ละวัน นอกจากนี้ยังมีการออมเงินจากการทำประกันให้บุพการี สะสมเงินกับกองทุนเพื่อบำเหน็จบำนาญ

2.2.2 การออม การลงทุน ผลการสัมภาษณ์ พบว่า การออมเงินของครูส่วนใหญ่จะออมในสัดส่วน ร้อยละ 10-70 ของรายรับ โดยออมเงินจากเงินเดือนที่ได้รับ นอกจากนี้ยังมีการนำเงินปันผลจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมาออม มีทั้งการออมเงินระยะสั้น และการออมเงินระยะยาว รวมถึงการซื้อประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ การลงทุนจะลงทุนกับการซื้อทอง ซื้อหุ้น ซื้อเหรียญดิจิทัล และมีการลงทุนกับการทำธุรกิจของครอบครัว

2.2.3 หลักคิดในการบริหารทางการเงิน ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ครูจะนึกถึงหลักความประหยัด คู้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่วิ่งตามกระแสนิยม ใช้จ่ายเฉพาะสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เมื่อมีการใช้จ่ายสินค้านั้นจะต้องเหมาะสมราคา มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

2.3 การบริหารจัดการหนี้สิน ผลการสัมภาษณ์ พบว่า เมื่อมีหนี้สินแล้ว ครูจะมีการชำระหนี้สินให้ตรงเวลา ชำระหนี้ขั้นต่ำ แต่ถ้าหากมีเงินมากขึ้นจะจ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อให้เงินต้นลดลงและดอกเบี้ยลดลง การบริหารจัดการทรัพย์สิน คือ เพิ่มทรัพย์สินด้านอสังหาริมทรัพย์ ประหยัดให้คู้มค่าที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินครู พบว่า มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านความต้องการจำเป็น ครูเจนเนอเรชั่น X และ เจเนอเรชั่น Y และเจนเนอเรชั่น Z ทุกคนเมื่อมีความจำเป็นต้องซื้อรถจะกู้เงินมาเพื่อตัวนรโดยตรง ทำให้ค่าใช้จ่ายในการชำระค่ารถยนต์ในแต่ละงวดจะลดลง สอดคล้องกับกาญจนา บุญส่ง (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของข้าราชการครูที่เกิดจากความต้องการสวัสดิภาพ พบว่า การมีพาหนะส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 100.00 จำแนกเป็นรถยนต์ ร้อยละ 78.22 และรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 21.87 เพื่อความสะดวกในการเดินทางไปทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาชีพครูอยู่ในวงจเศรษฐกิจโลกแบบทุนเสรี ประกอบกับอาชีพครูในสังคมถูกมองว่ามีสถานะทางการเงินมั่นคงทำให้มีโอกาสที่จะก่อหนี้สินได้ง่าย สามารถสังเกตได้จากสินเชื่อกิจการธนาคารหรือสถาบันการเงิน ทั้งบริษัทรถยนต์ ประกัน ต่างมีการเสนอให้กลุ่มอาชีพครูได้เลือกใช้บริการทำให้ครูมีค่าใช้จ่ายเกินตัว

ความต้องการจำเป็นรองลงมา คือ ครูมีความต้องการที่อยู่อาศัย ผลการศึกษาพบว่า ครูเจนเนอเรชั่น Baby Boomer จำนวน 1 คน มีการซื้อบ้าน ซื้อที่ดินด้วยเงินสด เกิดจากการออมเงินจากรายได้ที่มากพอ แต่ครูเจนเนอเรชั่น X และเจนเนอเรชั่น Y มีที่อยู่อาศัยจากการที่ครอบครัวหรือบุพการีสร้างบ้านไว้ให้อยู่แล้ว แต่บางคนที่ต้องสร้างบ้านจะมีการกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูหรือธนาคารอาคารสงเคราะห์ให้กับครอบครัวหรือบุพการี เพื่อเป็นการตอบแทนพระคุณของบุพการี นอกจากนี้ครูเป็นหนี้เพราะการที่มาบรรจุในพื้นที่ที่มีใช้ภูมิลำเนาทำให้ครูต้องมีค่าใช้จ่ายในการเข้าบ้านพักเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี เมื่อครบกำหนดตามเกณฑ์ถึงจะได้ย้ายกลับภูมิลำเนา

นอกจากนี้ครูบางคนมีความต้องการทำอาชีพเสริม โดยแหล่งเงินทุนมาจากการกู้สหกรณ์ออมทรัพย์ครู เพื่อนำรายได้เสริมมาใช้จ่ายและจุนเจือครอบครัว เนื่องจากเงินเดือนยังน้อย ยังไม่สามารถออมเงินได้จำนวนมาก และมีโอกาสเสี่ยงที่จะไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากไม่มีเวลาบริหารธุรกิจ สอดคล้องกับเพชรดำ ธนุศรี (2544) อ้างถึงในงานวิจัยของปรีชา วิทยาภรณ์ (2559) ที่กล่าวว่า การกู้ยืมเพื่อนำไปเป็นทุนสร้างอาชีพเสริม แต่มักล้มเหลว เนื่องจากไม่มีเวลาดูแล ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตหรือขาดประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ แต่ครูเจนเนอเรชั่น X มีรายได้มาก มีการลงทุนกับการทำธุรกิจบ้านเช่า นำรายได้มาสะสมเป็นเงินออมไปเรื่อย ๆ เมื่อครูมีความรู้เรื่องการวางแผนทางการเงิน แนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการณ์วินัยทางการเงินที่เหมาะสม สอดคล้องกับเบญจวรรณ บุญคลี (2552) ที่กล่าวว่า การมีความรู้เรื่องการวางแผนทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการณ์วินัยทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้การที่ครูเลือกเส้นทางอาชีพนี้ เพราะหวังสวัสดิการที่ได้จากรัฐ มีความต้องการค่ารักษาพยาบาล เนื่องจากสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลจากสวัสดิการของรัฐ แต่ยังมีหนี้สินอยู่เพราะในบางครั้งจะต้องสำรองเงินของตนเองออกไปก่อนถึงจะกลับมาเบิกกับทางต้น

สังกัดได้ และมีครูบางคนมีการซื้อประกันสุขภาพไว้ 3-5 กรมธรรม์ เพื่อนำมาใช้ในการลดหย่อนภาษี

1.2 ด้านค่านิยมทางสังคม ครูมีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อนำความรู้มาพัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนการสอน ต้องกู้เงินมาจ่ายค่าเทอมของตนเอง ครูเจเนอเรชั่น Y และเจเนอเรชั่น Z ส่วนใหญ่มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อาจเนื่องมาจากการเปรียบเทียบกับครูคนอื่น ๆ ที่มีวุฒิการศึกษาสูง หรืออาจมาจากแรงจูงใจในความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง และไปเกี่ยวข้องกับการมีโอกาสเลื่อนวิทยฐานะ หรือปรับเงินเดือน บางคนมีการกู้ยืมกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตั้งแต่ตอนเรียนปริญญาตรี มีความตั้งใจว่าหากจะต้องเรียนต่อจะมีการกู้ยืมเงินอีกครั้ง สอดคล้องกับปรีชา วิทยาภรณ์ (2559) ที่กล่าวว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นหนี้เพราะต้องการศึกษาต่อ เพื่อมาพัฒนาการเรียนการสอนต้องกู้เงินมาจ่ายค่าเล่าเรียน นอกจากนั้นภาษีสังคมยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เกิดหนี้สิน จากผลการศึกษาพบว่า ครูตกอยู่ในวังวนของกระแสทุนนิยม ทำให้ครูมีการแข่งขัน เพื่อรักษาหน้าตาทางด้านวัตถุ เป็นหนี้จากการใช้เงินส่วนตัวในการจัดสรรเพื่อร่วมกิจกรรมทางสังคม เมื่อร่วมทำบุญอย่างน้อย 500-1,000 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความต้องการการยอมรับจากสังคม สอดคล้องกับกาญจนา บุญส่ง (2563) ที่กล่าวว่า สาเหตุของการเกิดหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า เกิดจากครูมีค่านิยมทางสังคมที่ต้องการการยอมรับจากสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรก และอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านพฤติกรรมส่วนตัว จากผลการศึกษาที่พบว่า ครูเจเนอเรชั่น Y มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่ฟุ่มเฟือย ตามกระแสนิยมของสังคม ต้องการความสะดวกสบาย หลายครั้งครูก่อหนี้จากการใช้บัตรเครดิตแทนเงินสด ในการชำระค่าสินค้าและบริการ ทำตัวหรูหรา โดยประเมินว่าเหล่านี้เป็นหน้าตาทางสังคมในปัจจุบัน สอดคล้องกับมนต์หนา คงแก้ว (2561) ที่กล่าวว่า กลุ่มคนเจเนอเรชั่น Y หรือวัยเริ่มต้นทำงานอายุต่ำกว่า 30 ปี เป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มเป็นหนี้บัตรเครดิตและใช้สินเชื่อส่วนบุคคลมากขึ้นรวมทั้งจะเป็นหนี้เสียเร็วขึ้น ครูเจเนอเรชั่น Y มีการใช้จ่ายเกี่ยวกับอบายมุข ได้แก่ สลากกินแบ่งรัฐบาล ต้มสุรา สูบบุหรี่ เข้าสังคมสังสรรค์กับเพื่อน ทำให้มีหนี้สินเพิ่มขึ้นจากการใช้จ่ายอย่างไม่เป็นเหมาะสม ขาดสมดุลระหว่างรายรับ-รายจ่าย

2. วิธีการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครู ผลการศึกษาพบว่า ครูทุกเจเนอเรชั่นมีวิธีการแก้ไขปัญหาโดย ประหยัด อดออมมากขึ้น มีความรู้ในการบริหารจัดการหนี้สิน ปรับทัศนคติให้เป็นเชิงบวก ตระหนักรู้ในตนเอง เตรียมใจก่อนที่จะกู้ว่าจะต้องมีหนี้ ถึงแม้ว่ายอดหนี้จะค่อนข้างมาก ต้องมีวินัยในการชำระหนี้สินให้ตรงเวลา เมื่อมีเงินมากขึ้นจ่ายหนี้มากขึ้นด้วยเพื่อนให้เงินต้นลดลง หากจัดการกับหนี้สินได้จะมีความสุขมากขึ้น หรือมีการทำอาชีพเสริม หารายได้เสริมเพื่อมาแบ่งเบาภาระทางการเงินให้กับครอบครัวมากขึ้น และมีเงินออมเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับวิษญา ยลาภูฐานนท์ (2560) ที่กล่าวถึงแนวทางการสร้างวินัยทางการเงินไว้ว่า การ

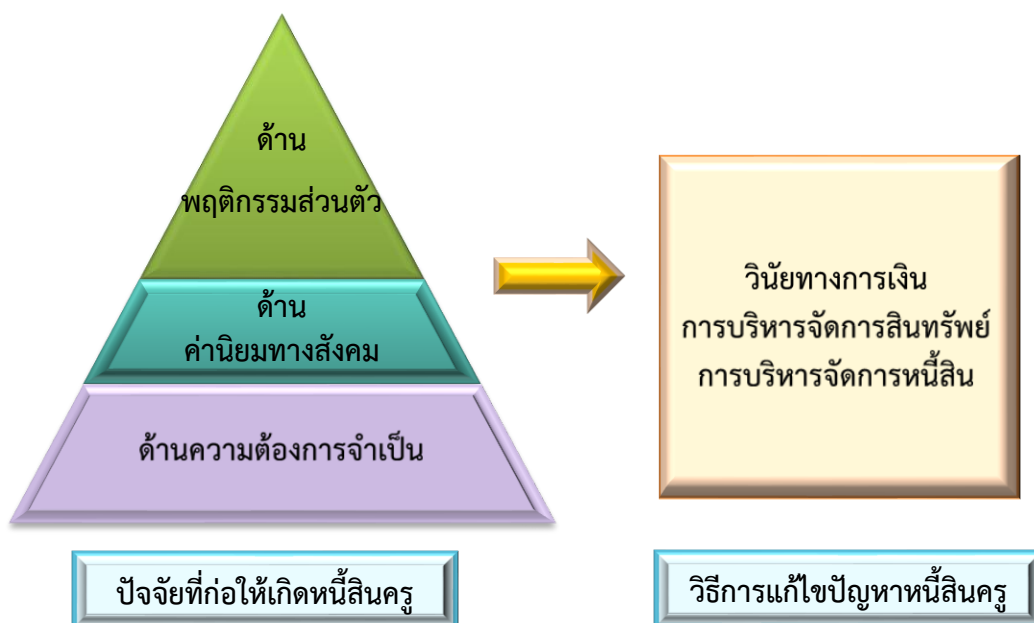
สร้างวินัยทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการชีวิตให้เป็นระเบียบ เครื่องมือที่ใช่ง่าย และได้ผลดี คือการจดบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวันและจัดทำสรุปการใช้จ่ายเมื่อสิ้นเดือน เพื่อให้เห็นภาพของรายจ่ายว่ามาจากที่ใดบ้าง

วิธีการแก้ไขปัญหานี้มีอีกทางหนึ่งของครูที่มีหนี้ คือมีการบริหารจัดการสินทรัพย์และหนี้สิน การวางแผนทางการเงินอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการออมเงิน การออมเงินมีความสำคัญมากต่อการดำรงชีวิต สอดคล้องกับทฤษฎีของ ชีคิง (2563) ที่กล่าวว่า การออมเงินเป็นเรื่องสำคัญมากในการดำรงชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือการวางแผนสำหรับอนาคต การออมเงินมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การออมเงินระยะสั้นโดยออมเงินจากเงินเดือนของตนเองตามรายรับของตนเอง มีการเปิดบัญชีหลายบัญชี เช่น บัญชีเงินฝากแบบออมทรัพย์ บัญชีเงินฝากแบบประจำ การออมเงินระยะยาวโดยการออมเงินจากการทำประกัน ออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ สะสมเงินกับกองทุนเพื่อบำเหน็จบำนาญ ครูมีการลงทุนกับการซื้อทอง ซื้อหุ้น ซื้อเหรียญดิจิทัล และลงทุนกับธุรกิจของครอบครัว ถึงแม้ว่าจะเป็นหนี้ ครูก็เลือกที่จะกู้เงินมาลงทุนเมื่อทองหรือหุ้นมีราคาสูงขึ้น เมื่อนำไปขายได้เงินมาเพื่อใช้จ่ายในครอบครัวมากขึ้นและได้รายรับมากกว่าดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในแต่ละเดือน ทำให้เห็นถึงการบริการจัดการสินทรัพย์ที่เป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิต สอดคล้องกับสุนงค์ บัวทอง (2563) ที่กล่าวว่า ครูควรให้ความสำคัญโดยควรมีการตั้งเป้าหมายและการวางแผนเงินออมการลงทุนการใช้จ่ายให้เกิดความสมดุลกับรายได้ที่มีรวมทั้งมีการเสริมสร้างวินัยทางการเงินที่ดีเพื่อให้ชีวิตมีความมั่นคง และควรเสริมความรู้ทางการเงินส่วนบุคคลด้วยการจัดทำแบบประเมินความรู้ทางการเงินเพื่อช่วยเหลือด้านการเงินให้กับประชาชนสอดคล้องกับ Gianakos et al. (2023) ที่ให้ข้อมูลว่า การเงินส่วนบุคคลสำหรับแพทย์เป็นแหล่งความเครียดที่ถูกมองข้ามซึ่งส่งผลเสียต่อความเป็นอยู่ ทางแก้ไขคือการใช้ความรู้ทางการเงิน เพราะมีความเข้าใจทางการเงิน การลงทุน และการออม

ถึงแม้ว่าครูทุกคนมีภาวะหนี้สิน แต่ครูส่วนใหญ่มีหลักคิดที่ดี คือ ก่อนตัดสินใจซื้อสิ่งใดต้องคำนึงถึงความจำเป็นหรือประโยชน์ที่คุ้มค่าต่อการดำรงชีวิต เมื่อมีการใช้จ่ายสินค้าจะต้องเหมาะสมกับราคา นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการบริหารทางการเงินเพื่อส่งเสริมวินัยทางการเงิน ปรับจากการมีหนี้สินส่วนตัว เป็นการใช้จ่ายตามความจำเป็น ลดการซื้อโดยระบบเงินผ่อนและไม่กู้โดยไม่จำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ นันทะไชย (2564) โดยมุ่งเป้าหมายให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี หลักคิดดังกล่าวจะทำให้ครูมีเส้นทางเดินสู่การไร้หนี้สิน

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัยพบว่า ครูมีปัญหาหนี้สิน โดยมีปัจจัยจากด้านความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ด้านค่านิยมทางสังคม ได้แก่ ค่านิยมทางวิชาการและด้านภาษีสังคม ครูมีความต้องการได้รับการยอมรับจากคนในสังคม สุดท้ายสาเหตุของการก่อให้เกิดหนี้สินของครู คือ ครูมีพฤติกรรมส่วนตัวที่ฟุ่มเฟือย ตามกระแสนิยมของสังคม และครูมีวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยเมื่อมีหนี้แล้วจะมีการชำระเงินขั้นต่ำหรือมากกว่าขั้นต่ำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีโอกาสลดเงินต้น และทำให้ดอกเบี้ยลดลงด้วย นอกจากนี้ครูควรมีวินัยทางการเงินที่ดี มีการวางแผนทางการเงิน มีเป้าหมายชัดเจน รวมทั้งมีการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน เช่น การออมเงินไว้ใช้สำหรับรายจ่ายการลงทุน และออมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณ

ภาวะหนี้สินของครูที่กำลังประสบอยู่นั้น เป็นภาวะที่ครูเต็มใจให้เกิดขึ้น เพราะถึงแม้ว่าจะมีการะทางการเงินที่เพิ่มขึ้น ครูก็จะมีวางแผนและเตรียมความพร้อมให้กับตนเองที่จะเผชิญกับภาวะหนี้สินที่จะเกิดขึ้นตามมา แม้ว่าครูจะต้องมีภาวะหนี้สิน แต่ก็มีที่อยู่อาศัยและรถยนต์ รวมถึงการมีทรัพย์สินเป็นของตนเอง ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสุขสบาย จึงนับได้ว่าภาวะหนี้สินที่มีนั้นเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด นำมาสู่บทสรุปของการศึกษานี้คือครูทุกคนมีความหวังและความหวังนั้น คือ การมีวินัยเพื่อเดินทางสู่การไร้หนี้สิน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินครูมากที่สุด คือ ปัญหาด้านความต้องการจำเป็นในการซื้อยานพาหนะ เพื่อความสะดวกในการเดินทาง ครูบางคนมิได้บรรจุที่ภูมิลำเนาของตนเอง จึงต้องกู้เงินมาเพื่อตัวรถ ดังนั้น ฝ่ายบริหารที่เกี่ยวข้องกับการบรรจุครูควรนำประเด็นเรื่องนี้ไปพิจารณาเพื่อให้การบรรจุครูอยู่ใกล้เคียงกับภูมิลำเนาซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของครูดีขึ้น ไม่ต้องก่อปัญหาหนี้สิน

2. ผู้มีอำนาจตัดสินใจ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสศ.) ธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาจจะเข้ามามีส่วนช่วยแก้ไขปัญหานี้ให้กับครู คือ พิจารณาเสริมสวัสดิการในทุก ๆ ด้าน รัฐและองค์กรปฏิรูปการศึกษา ควรมีมาตราแก้ไขปัญหานี้ที่เร่งด่วนและตรงจุด ไม่เพียงแต่ลดอัตราดอกเบี้ย แต่ควรส่งเสริมความรู้ทางการเงินตั้งแต่เริ่มต้นการเป็นครูเพื่อให้ครูตระหนักถึงภาวะหนี้สินอย่างแท้จริงสร้างความเข้าใจว่าการเป็นหนี้ไม่ใช่เรื่องที่ปกติ ปัญหานี้เป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อสุขภาพทางการเงินและคุณภาพชีวิตที่ดีของตนเองและครอบครัว เพื่อให้การแก้ไขปัญหานี้สินครูในประเทศไทยเป็นไปอย่างยั่งยืน อาจจะมีการปรับอัตราเงินเดือนให้สอดคล้องกับการปรับตัวของค่าครองชีพและค่าของเงินที่เปลี่ยนไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหานี้สินครูมากที่สุด คือ ปัญหาด้านความต้องการจำเป็นในการซื้อยานพาหนะ เพื่อความสะดวกในการเดินทาง ประกอบกับการที่ครูมีรายได้น้อยตั้งแต่เริ่มบรรจุ ดังนั้นผู้มีอำนาจเกี่ยวข้องควรพิจารณาปรับอัตราเงินเดือนครูให้สูงขึ้น หรือถ้าต้องบรรจุต่างถิ่นที่ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ก็ควรมีระบบการเพิ่มเบี้ยครองชีพพิเศษให้แก่ครูเหล่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การมีวินัยทางการเงิน และการบริหารจัดการทรัพย์สินและหนี้สิน นั้นเป็นวิธีการแก้ไขปัญหานี้สินครูแล้ว ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและบุคลากรครู ควรเร่งแก้ไขปัญหานี้ด้วยการให้ความรู้ทางการเงิน โดยสามารถเริ่มต้นตั้งแต่หลักสูตรผลิตครูของคณะครุศาสตร์ ศาสตราจารย์ทั่วประเทศ และเริ่มอีกครั้งในวันปฐมนิเทศเมื่อครูเข้าสู่ระบบการทำงาน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังคงเป็นหลักการสำคัญที่ครูยังคงยึดถือนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อแก้ไขปัญหานี้สิน ดังนั้นเพื่อให้ ผู้บริหารทางการศึกษา ครูเฉพาะเจาะจงเรชั่นปัจจุบัน และผู้เรียนยึดมั่นปฏิบัติอย่างยั่งยืนตลอดไป สถานศึกษาจึงควรมีการทบทวนและสร้างเสริมเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวอย่างน้อยทุกปีการศึกษา หรือทุกภาค

เรียน โดยอาจกำหนดเป็นกิจกรรม หรือโครงการวินัยทางการเงิน...เส้นทางเดินของครูสู่การไร้หนี้สิน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นข้าราชการครูในโรงเรียนบ้านหมอพัฒนานุกูล ปีการศึกษา 2565 เท่านั้น ไม่สามารถสรุปอ้างอิงถึงข้าราชการครูในจังหวัดสระบุรีได้ทั้งหมด ดังนั้นควรศึกษากับข้าราชการครูหลากหลายโรงเรียน หลากหลายระดับ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา บุญส่ง. (2563). ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 10(1), 31-37.
- ทฤตมณ ชี้กิ่ง. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 18(1), 72-87.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). ธนาคารแห่งประเทศไทยกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน. สืบค้น 14 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://shorturl.asia/RwAxl>
- เบญจวรรณ บุญคลี. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของครู : ศึกษากรณีครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 (ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปรีชา วิทยาภรณ์. (2559). กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- มนต์ทนา คงแก้ว. (2561). รายงานสถานการณ์หนี้สินครัวเรือนกับแนวการสร้างวินัยทางการเงินเพื่อความพอเพียง. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- วิษญา ยถาภูษานนท์. (2560). วินัยทางการเงิน สร้างได้จริงหรือ. สืบค้น 14 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://shorturl.asia/WJcOG>
- สุชาดา นันทะไชย. (2564). ค่านิยมความพอเพียง : ค่านิยมร่วมที่ต้องเร่งสร้างในองค์กรสถานศึกษา. *วารสารวิชาการผลประโยชน์แห่งชาติ*. 1(2), 69-76.
- สุนงค์ บัวทอง. (2563). แนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 13(1), 18-28.
- Gianakos, A. L. et al. (2023). The Case for Needed Financial Literacy Curriculum During Resident Education. *Journal of Surgical Education*, 80(4), 597-612.

